

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

gave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Een wijze raad bij troonswisseling

1 gij, mijn
on Salomo,
n den God uws
ders en dien
m met een
lkomen hart en
et een willige
el; want de
HEERE doorzoekt
le harten en
j verstaat al
t gedichtsel
r gedachten;
dien gij Hem
ekt, Hij zal
n u gevonden
orden; maar
dien gij Hem
rlaat, Hij zal u
t in eeuwigheid
rstoten.'

ronieken 28: 9

In ons land ligt de troonswisseling achter ons. Beatrix heeft afstand gedaan van de troon en haar zoon Willem-Alexander heeft haar plaats ingenomen. Onze tekst spreekt ook van een troonswisseling: Salomo neemt de plaats van zijn vader David in. Wat de nieuwe koning Salomo nodig had, heeft ook onze nieuwe koning nodig. Zult u er om bidden?

David bindt Salomo op het hart de Heere te kennen en te dienen. Het *kennen* van de Heere is niet alleen veel weten van de Heere, het houdt ook in met het hart ervaren wie de Heere is en wat Hij doet. Het is een bevindelijk kennen. David heeft met het hart ervaren wie de Heere is in Zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid, in Zijn liefde en trouw, in Zijn almacht en wijsheid, in Zijn alwetendheid en goedertierenheid, in Zijn genade en vergeving. David heeft in de offerdienst het offer van Christus mogen gezien. Buiten dat offer is er geen zaligheid voor David, buiten dat offer is er voor niemand zaligheid. Heeft de Heere uw blinde zielsogen geopend? Hebt u eigen verlorenheid gezien en de zaligheid in Christus? De Heere had David koning gemaakt en ook tot een Koningskind gemaakt. Bent u al tot een Koningskind gemaakt? Het kennen van de Heere houdt in God erkennen en vrezen, Hem belijden, op Hem betrouwen en het van Hem verwachten. Salomo kan niet buiten het kennen van de Heere, Willem-Alexander kan er ook niet buiten en wij kunnen er niet buiten.

Het kennen van de Heere gaat samen met het *dienen* van Hem. 'Ken den God uws vaders en dien Hem.' David heeft de Heere mogen dienen. Dat is een wonder. Want in Adam hebben we ons van God afgewend. We hebben gekozen voor het dienen van de duivel. We zijn de satan gehoorzaam geworden. Christus is plaatsvervangend als een dienaar van de satan gerekend en geoordeeld opdat naar Gods welbehagen dienaren en dienaressen van de satan weer tot dienaren en dienaressen van God zouden worden. Het dienen van de Heere betekent het handelen naar Zijn geboden, de geboden van de eerste tafel van de wet en de geboden van de tweede tafel van de wet. Ieder mens dient de Heere te vrezen en Zijn geboden te houden. De Heere doet wonderen, Hij maakt doden levend. Kent u dat wonder in uw leven?

De Heere eist het *hart*. David zegt tot zijn zoon Salomo: 'en dien Hem met een volkomen hart en met een willige ziel.' Twee heren dienen is onmogelijk. De Heere eist het gehele hart, de gehele ziel en al de vermogens. Hij eist een dienen uit liefde, een *gewillig* dienen. Het is een wonder als leven mag in het binnenste: 'U kiest mijn hart voor eeuwig tot zijn Koning.'

David onderstreept zijn woorden met een aansporing: 'Want de HEERE doorzoekt alle harten en Hij verstaat al het gedichtsel der gedachten.' De HEERE is de Alwetende. Hij ziet, hoort en doorziet alles. Hij ziet wat onze nieuwe

koning doet als koning, maar ook wat hij doet in zijn gezin. Het geldt ons allen. De HEERE ziet wat wij doen op ons werk, op school en ook wat we thuis doen. Hij kent al onze gedachten, begeerten en verlangens. Zo zag God voor de zondvloed dat al het *gedichtsel der gedachten* des harten te allen dage alleenlijk boos was. Dit was na de zondvloed niet anders. Dit geldt ieder mens van nature. Uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen (Matth. 15:19). Ieder zal eenmaal verantwoording moeten afleggen tegenover de allerhoogste Koning. Dat geldt prinses Beatrix, dat geldt koning Willem-Alexander, dat geldt alle leden van ons koningshuis, dat geldt ons allen. Gods kinderen weten van ontdekking aan hun verdorven gedachten, maar mogen door genade ook overdenken wie de HEERE is, wie Christus is, wie de Heilige Geest is en hoe de Heere van geestelijk dood geestelijk levend heeft gemaakt en het geestelijke leven in stand houdt. Zingt het mee bij u van binnen: 'Mijn hart, vervuld met heilbespiegelingen, zal 't schoonste lied van enen Koning zingen?'

David benadrukt de ernst van zijn woorden: 'indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten.' Koningen zochten de Heere onder moeilijke omstandigheden door middel van een profeet. Dat zoeken van de Heere is gericht op het wegnemen van de nood. De

Heere werd gezocht in tijden van oorlog en in tijden van ziekte. We lezen van koning Asa in 2 Kron. 16:12 dat hij aan het einde van zijn leven toen hij ziek was de HEERE niet zocht, maar dat hij de medicijnmeesters zocht. Hij nam zijn toevlucht niet tot de Heere. Heel anders was het bij koning Hizkia. Toen hij zeer ernstig ziek was zocht hij de Heere. God zoeken gaat gepaard met bidden tot de Heere. Wie als koning de Heere mag zoeken, zal van Hem gevonden worden. Dat geldt alle ware zoekers: zoekers worden vindsters. Het is een onbegrijpelijk groot wonder de Heere te mogen zoeken. Want we lezen duidelijk in de Bijbel dat er niemand is die God zoekt. God is altijd de Eerste in het leven van een verloren zondaar. Hij begint Zijn werk van

genade, waar niemand ooit uit eigen beweging zou beginnen de Heere te zoeken en te vrezen. Is er bij u veel strijd, twijfel en on geloof? Dan klinkt het bemoedigend in Psalm 69:33b en 34 'en gij die God zoekt, ulieder hart zal leven. Want de HEERE hoort de nood- druftigen, en Hij veracht Zijn gevangenen niet.' David laat een ernstige waarschuwing horen in de woorden: 'maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten.' Verlaten betekent het verbond des HEEREN verlaten en het neerbuigen voor andere goden en het dienen van die afgoden (zie Jeremia 22:9). Wij hebben in Adam God verlaten. Gods kinde- ren verlaten nog zo vaak na ont- vangen genade de Heere. Het zou rechtvaardig zijn als de HEERE tot in eeuwigheid zou verstoten,

krachtig zou verwerpen. Hoe is het mogelijk dat dit niet gebeurt? Dit is alleen mogelijk door het werk van Christus. Hij heeft ten volle de Godverlatenheid ondervonden. Psalm 22 is in Hem in vervulling gegaan: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Christus werd van God verlaten om de nabijheid Gods te verwer- ven voor Godverlaters. Wie de Heere niet kent en niet dient met het hart en met een willige ziel, is nog onder het oordeel. Haast u om uws levens wil. Wie door genade de Heere echt mag kennen en dienen zal eenmaal genezen zijn van alle zonde, en zal de Heere volmaakt en eeuwig mogen dienen en Hem eeuwig de eer van Zijn Eigen wet geven.

A. van Hete

Voor de jeugd

Daniël voor jongeren

Daniël 2:1

1 In het tweede jaar nu des koninkrijks van Nebukadnézar, droomde Nebukadnézar dromen; daarvan werd zijn geest verslagen, en zijn slaap werd in hem gebroken.

Wij dromen allemaal. In onze slaap ervaren we allerlei beelden, geluiden, gedachten en gevoelens. Het gaat vaak over dingen die we hebben meegemaakt. Maar waarom dromen wij eigenlijk? Wat is het nut ervan?

Volgens psychologen helpen dromen om gebeurtenissen te verwerken. De bekende Joodse neuroloog en psycholoog Sigmund Freud (+1936) beweerde zelfs dat dromen boodschappen van de dromer bevatten. Dromen hebben

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over 1 Kronieken 28:9 'Een wijze raad bij troonswisseling.' Ds. Tanis schrijft over DL I art. 13 "Werk van Boven en houding beneden". Ds. P. Roos schrijft over de troonswisseling. Ds. M.A. Kempeneers gaat verder met de behandeling van het boek Daniël. Ook treft u een bijdrage aan over Abraham Hellenbroek uit een preek over Matth. 13: 45 en 46 'De geestelijke juwelier.' Tenslotte wat boekbesprekingen.

Troonswisseling

We willen koning Willem- Alexander met zijn gezin en ook prinses Beatrix van harte Gods zegen in alle opzichten toewensen.

Hemelvaart en Pinksteren

Nu ik dit schrijf, liggen deze gedenkdagen nog voor ons. De Heere doe ons delen in het nut van de hemelvaart en werke door Zijn Geest in de harten van jong en oud.

Pinksterappel

D.V. 20 mei op tweede Pinksterdag wordt het jaarlijkse Pinksterappel gehouden in de grote kerk te Weesp. Aanvang: 3 uur 's middags, 7 uur 's avonds. Thema: De Koning der koningen. Sprekers: ds. P.W.J. van der Toorn, ds. J. van Amstel en ds. A.D. Fokkema.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 24 juli. Sprekers: ds. M.A. Kempeneers (opening en sluiting), evangelist H. Bor, ds. L.W. van der Meij, ds. D. Zoet uit Ouddorp (HHK) W.L. van der Staaij doet de kindervertelling.

Verschijsning volgende nr.

Het vorige nummer van ons blad is in verband met Koninginnedag (op die dag wordt niet bezorgd) enkele dagen later bij u in de bus terechtgekomen. Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 28 mei 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 16 mei.

AvH

volgens hem een geheime kant, die verklaard moet worden.

Nebukadnezar heeft ook gedroomd. Over dingen waar hij in zijn gedachten heel erg mee bezig is geweest. In vers 29 lezen we dat Daniël tegen de koning zegt: *'Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uw gedachten op, wat hierna geschieden zou...'* Nebukadnezar maakte zich heel erg veel zorgen om de toekomst. Het hield hem bezig wat er allemaal zou gaan gebeuren. En met een hoofd vol spanning en een hart vol vragen valt hij uiteindelijk in een onrustige slaap. En dan droomt hij. En die droom is zo schrikwekkend, dat Nebukadnezar badend in het zweet wakker wordt, zo lezen we in vers 1.

Zoiets hebben we allemaal weleens meegemaakt. Een 'nachtmerrie' noemen we dat. Deskundigen zeggen dat dan bepaalde hersendelen geactiveerd worden, die normaal alleen werken als wij dingen met onze ogen zien. Maar omdat de visuele input ontbreekt, probeert ons brein een samenhangend geheel van de belevingen te maken. Maar dat lukt niet altijd, waardoor een droom heel chaotisch en bizar kan zijn. En dat kan zo heftig zijn, dat de droom soms moeilijk van de werkelijkheid is te onderscheiden. Je bent dan echt doodsbang. Sommige mensen worden gillend wakker. Maar goed, als je eenmaal wakker bent, dan kom je er achter, dat je gedroomd hebt. En dromen zijn bedrog... toch?

Vaak is dat inderdaad zo. Maar in het geval van Nebukadnezar niet. Het was in de tijd dat de Bijbel nog niet af was. De Heere openbaarde steeds weer nieuwe dingen. Dat deed Hij op verschillende manieren. Soms door een hoorbare stem uit de hemel. Soms door een engel. En heel vaak gebruikte de Heere in die oude tijd ook dromen.

In onze tijd komt dat niet meer voor. De Heere spreekt niet meer rechtstreeks tot ons. Hij openbaart ook geen nieuwe dingen meer. In de Hebreeënbrief zegt de Heere dat Hij *ten laatste* heeft

gesproken door Zijn Zoon. Met de komst van de Heere Jezus is de openbaring vervuld. Wij hebben geen nieuwe openbaringen meer nodig en die hebben we ook niet meer te verwachten. Alles wat we moeten weten om zalig te kunnen worden, staat in de Bijbel. De Goddelijke openbaring is afgesloten.

Dus wat Nebukadnezar hier meemaakt, dat is niet zomaar een nachtmerrie zoals wij die weleens hebben. Nee, deze droom is een Goddelijke openbaring. En die heeft wat te betekenen. Nebukadnezar voelt dat aan. *Dit is anders dan anders. Deze droom heeft iets te zeggen wat van levensbelang is.*

Dromen zijn niet altijd bedrog. Ook voor ons niet. Sigmund Freud heeft gelijk dat dromen boodschappen kunnen bevatten voor de dromer. En nu neem ik met klem afstand van heel veel ideeën van Freud. Hij was atheïst en geloofde niet in God. Maar in het geval van de dromen heeft hij een punt. Echter, ik vul dat heel anders in dan hij. Ik denk namelijk dat de Heere ook nu nog dromen kan gebruiken om tot ons te spreken. Nee, Hij zal geen nieuwe dingen openbaren. Ik geloof niet dat de Heere ons via een droom laat weten dat een gestorven familielid in de hemel is, om maar eens een voorbeeld te noemen. Of dat we in een droom tot dominee geroepen worden. Dat soort dromen hoort in de categorie: 'de wens is de vader van de gedachten'. Je droomt over dingen die je bezig houden. Maar daar moet je geen waarde aan hechten.

Anders wordt het als je droomt over dingen die in de Bijbel staan. Bijvoorbeeld als je in je droom dreigt te sterven en je voelt iets van 'de schrik des Heeren' zoals Paulus dat in 2 Korinthe 5 noemt. Of als in je dromen steeds weer een tekst naar voren komt zoals bijvoorbeeld Jesaja 55:6 *'Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is.'* Je zou wel dwaas zijn om dit soort dromen naast je neer te leggen. Want als een droom overeenstemt met de Bijbelse waarheden en werkelijkheden, dan kan de Heere

ook via een droom tot je spreken. Maar, wel goed opletten nu! *Zo'n droom is niet bijzonderder dan een preek in de kerk.* We moeten er niet meer waarde aan hechten, omdat het een droom is. Het is zelfs andersom. Een droom is minder waard dan de prediking. Als daar de bedreigingen of de beloften klinken, dan is dat veel bijzonderder dan wanneer je ze in een droom hoort. God heeft immers de prediking aangewezen als middel tot zaligheid, zegt Paulus in 1 Korinthe 1:21: *'...zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken, die geloven.'*

Iemand vraagt: maar hoe zit het dan met heidenen, die het Woord niet hebben? Spreekt de Heere tot hen weleens rechtstreeks in dromen? Want je leest dat weleens, dat met name moslims in een droom de Heere Jezus ontmoeten. En dat ze op zo'n manier christen worden. Wat moeten we daarvan denken? Ik moet eerlijk zeggen dat ik daar niet goed raad mee weet. Ik ben er zelf toch wel voorzichtig in en ook wel huiverig voor. Maar ik durf niet te beweren dat de Heere op deze wijze geen mens kan bekeeren. Dan ga ik voor mijn gevoel te ver. Maar ik vind het belangrijker om te kijken wat de vrucht is van zo'n droom. Wordt iemand naar de Bijbel geleid; leert iemand zijn zonden kennen, bewenen en belijden; mag hij tot de Heere Jezus vluchten; leeft hij als een christen, enzovoorts.

Of de Heere moslims en andere heidenen via een droom kán bekeeren, dat laat ik maar aan Hem over. Voor ons is niet belangrijk wat de Heere kán, maar wat Hij wil. En Hij wil dat het Evangelie

O, zalige gebeurtenis, als zij de stroom van haar ongerechtigheden in de nog groter, dieper, aloverweldigende stroom van Zijn zielenbloed zijn opgenomen, ziet weggevoerd, en teniet gedaan.

G. Wisse,
De bekering des mensen.

Ik geloof niet dat de Heere ons via een droom laat weten dat een gestorven familielid in de hemel is, om maar eens een voorbeeld te noemen.

aan alle creaturen wordt verkondigd. Het geloof is door het gehoor. Daar ligt dus een taak voor de christenen.

Maar daar komt het ook voor onszelf op aan. Niet of wij een droom hebben gehad, of een visioen. Niet

of wij buitengewone dingen meemaken. Dat maakt onze bekering niet specialer. Waar het om gaat? Dat lees je in 2 Petrus 1:19 *En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende*

in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Ambtelijke praktijk

DL I, art. 13

Werk van Boven en houding beneden

Een bekende uitdrukking is: ouders brengen kinderen groot en de Heere de Zijnen klein. Het eerste is een gave van de Heere. Door Zijn trouwe zorg gebeurt het. Zeker komt die zaak tijdens het huisbezoek ter sprake. Wat van de Heere in bovenstaande uitdrukking gezegd wordt, is waar en wordt waar. Echter, het vraagt wel toelichting. Want het kinderbeeld en het kinderleven kan een afschaduwing genoemd worden van de ontwikkeling van de kinderen Gods. In het Woord worden we er op gewezen.

Groei

Het staan naar geestelijke groei en vermeerdering van kennis wordt gehoord en er wordt zelfs op aangedrongen. De evangelische aansporingen of opwekkingen daartoe komen we in de apostolische brieven tegen. We dienen na te gaan in welk verband Petrus zijn woorden plaatst: benaastigt u temeer om uw roeping en verkiezing vast te maken (2 Petrus 1:10). Ook dienen we na te gaan wat het inhoudt: opwassen in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker (2 Petrus 3:18). De werkelijkheid daarvan en de uitwerking daarvan maakt de mens niet groot. Wanneer het groot denken en spreken van zichzelf er is, brengt de Heere wel op de juiste plaats. Dat groot denken en spreken kan er zijn door bepaalde wegen of door bepaalde omstandigheden. De Heere werkt

genadevol tweezijdig. Hij maakt groot en zelfs groter. Anderzijds maakt Hij klein en steeds kleiner. Die tweërlei werking gaat door tot het einde van het leven. Welk een levensvoorbeelden treffen we in het Woord van de Heere aan. Het zich vernederen voor de Heere volgt op het weldoen van de Heere. Als Petrus de gevulde schepen met vis overziet, na een nacht van niets gevangen te hebben, is dat uiteraard met een bepaalde stemming. Hij valt op zijn knieën voor de Heere en zegt: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. Weerklank vinden de belijdenissen van wat men is in zichzelf voor Gods aangezicht. Want waar het geestelijk leven werkt gaan Godskennis en zelfkennis samen. Bij verdieping of vermeerdering van kennis neemt dit toe. Dit mag bijzonder voor ambtsdragers geen vreemde zaak zijn. Zij behoren toerusting te geven. In aanbidding en in verwondering wordt beleden: Uit hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid (Rom. 11:36). Het werk van Boven doet beneden veel. Het hoofddoel van de Heere is aanbidden, neerknielen aan de genadetroon van de Heere. Daar wijzen de Dordtenaren ook op in hun belijdenisgeschrift als het gaat over de verzekering van de persoonlijke verkiezing. Zelfverheffing of zelfverzekerdheid is uitgesloten. Zeker, het kan daartoe komen. Het doel en de vrucht van

de zonde in het paradijs, namelijk zelfverhoging, kan aansluiting vinden in het leven van het kind des Heeren. Wat bij de discipelen leefde in het verleden, is in het heden niet vreemd. Echter, die drang strekt niet tot eer van God en de gevolgen blijven niet uit. Ook niet in het ambtelijke leven. De Heere geeft Zijn eer aan geen ander.

Verootmoediging

Wat nu door de Dordtenaren wordt beleden is zuiver en strekt tot de eer van de Heere. Het blijkt in houding, in woord en daad. Voor het aangezicht van de Heere, maar ook onder de mensen. Verootmoediging voor de Heere is geen vormelijke zaak, maar het resultaat van de daad of het spreken van de Heere. Wat de Heere doet of laat horen, laat vrucht na. Het gevoel wordt geraakt. Er is emotie. Men kan het wonder niet op. Tegen de achtergrond van eigen verdoemelijkheid. De houding en de belijdenis van Ruth voor Boaz is een levensbeeld van een oprecht christen. De verzekering van de uitverkiezing en de overdenking daarvan maakt klein en stil voor de Heere. Geen hoerastemming! De verootmoediging neemt toe naarmate men rijker zicht op de Heere en Zijn deugden krijgt. Het gaat immers om Zijn trouw. Zijn onverwinnbare krachten. Dit te belijden wordt de lust, het levensdoel. De beantwoording aan wat er staat: dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof

Het werk van Boven doet beneden veel. Het hoofddoel van de Heere is aanbidden, neerknielen aan de genadetroon van de Heere.

vertellen. Dit heeft niets te maken met wat bewegingen of kreten op de preekstoel. Wat kan het ook daar gaan om de persoon en niet om de Heere.

De geopende Fontein

Maar we worden bij nog meer stilgehouden. Het leven van een christen is geen renteniersleven, maar een belevend leven. De ondervinding en het verstaan van Gods barmhartigheid en de onpeilbaarheid van die barmhartigheid leidt tot aanbidding van de Heere. De overdenking van Gods verzekering, waarin uitstraalt Zijn barmhartigheid, doet staan naar reiniging en heiligende kracht die plaats vindt door het bloed van Christus. De christen voelt de pijn van: ik ben niets, ik kan niets, ik laat na. Er is zonde van bedrijf en zonde van nalatigheid. Waar de

Heere recht op heeft treft diep. Het is uitgesloten daar volkomen aan te beantwoorden. Maar er is de geopende Fontein (Zacharia 13:1) waar steeds gebruik van gemaakt mag worden. Het 'om Jezus' wil' wordt duidelijk onderstreept in het gebed. De christen wordt ook geraakt door de liefde waar de apostel van zegt: De liefde vergaat nimmermeer (1 Cor. 13:8). Onovertrefbaar is de wetenschap: Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat we zouden leven door Hem (1 Joh. 4:9). En we hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad (1 Joh. 4:19). Het geef wederliefde.

Ootmoed

De verzekering van de verkiezing maakt geen hoogmoedige

christenen. De overtuiging van de verkiezing leidt tot ootmoed. Het leidt tot verwondering, want men is en blijft zondaar. De zelfkenis gewerkt door de Heilige Geest overtuigt en overtuigt al meer dat men de eeuwige verdoemenis verdiend heeft. Maar nu is er de insluiting, de vastheid voor eeuwig. Dit doet veel. Duidelijk wordt het beleden in art. 13. Dit geeft de Schrift beeldend weer in de gelijkenis van de wijnstok en de ranken. Hierin wordt de beleving van de christen getekend. De beleving van de echte christen. Het is zo: aan de boom kent men de vruchten. Aan de vruchten kent men de boom. Onze tijd heeft geen behoefte aan levenmakers, maar aan levendgemaakten, zoals beschreven in het boek der Handelingen.

M.C. Tanis

*De christen
voelt de pijn
van: ik ben
niets, ik kan
niets, ik laat
na.*

Kerkelijk actueel

Troonswisseling

Nu wij vandaag de inhuldiging van onze koning Willem Alexander hebben kunnen volgen, wil ik niet nalaten enkele indrukken hiervan op papier te zetten. Onze gezindte is in grote lijnen koningsgezind. Daarom gaat het u en mij te meer aan als er in de lijn van het huis van Oranje een nieuwe vorst is aangetreden.

Het koningschap heeft vooral symbolische betekenis. Dat bleek duidelijk tijdens de inhuldiging van de koning. Hij zelf heeft ook verklaard daarmee te kunnen leven. Hij kan zich aansluiten bij de gedachten die leven in de boezem van ons volk.

Het koningschap is symbool van de democratie. Het werd met heel mooie en gewichtige woorden vertolkt. En zelfs de pers kon zich daarin vinden. We mogen allemaal dankbaar zijn dat er nog een koning kan en mag zijn. In veel landen werd het vorstenhuis verjaagd en kwam daarvoor de revolutie in de plaats. Dat gebeurt tot op de dag van vandaag. Een voorrecht is het dat koningin Beatrix zo lang haar beste krachten heeft mogen wijden aan de belangen van ons volk. Ons Oranjehuis heeft een hoge morele standaard. Humane

uitspraken volgen elkaar in een snel tempo op als een koningin of een koning aan het woord is. Op zich is dat een groot goed. Gevoelens van menselijkheid en burgerzin, van normen en waarden mogen en kunnen nog ongehinderd worden gehoord. Gezien de grote aanhang die Oranje in Nederland heeft, mag de hoop leven dat het ons allen ten goede komt. Gods Woord roept ons op tot erkenning van hen die over ons gesteld zijn. Hoe lang al hebben we een stil en gerust leven mogen hebben!

Het is opvallend dat vorsten veel meer sympathie oogsten dan een regering, hoewel van beide gezegd kan worden dat zij over ons gesteld zijn. Dat komt misschien omdat de politiek weinig respect afdwingt. Partijbelang wint het niet zelden van het landsbelang.

Trek een politicus een jacket aan en zet vrouwen een hoed op, daarmee zijn zij nog niet een tot een voorbeeld. Dat geldt trouwens ook van dominees en kerkvolk. Het is dus zo, dat vorsten meer waardigheid uitstralen. Zij kunnen zich geen uitglijders veroorloven. Het is echter ook zo, dat onder blauw bloed allerlei minder goede kanten schuil gaan; maar deze zijn niet direkt zichtbaar. Dat weten we ook vanuit het verleden.

Juist moest ik zondag in Ameide preken over zondag 19 (zittend ter rechterhand Gods). Onwillekeurig valt dan de vergelijking tussen het koningschap van Christus en dat van een aards vorst, i.c. Willem Alexander. Christus heeft geen symbolisch koningschap. Maar hoe graag willen we Hem toch vaak zo zien. Een koning die

*Gevoelens van
menselijkheid
en burgerzin,
van normen
en waarden
mogen en
kunnen nog
ongehinderd
worden
gehoord.*

*Er werd toch
nog gezongen:
Mijn Schild en
de betrouwen,
zijt Gij, o God
mijn Heer! Dat
simpele vers
bevat toch een
boodschap,
een duidelijke
bede ook.*

zich voegt naar onze verlangens. Er is geen betere vorst dan Jezus Christus. Hij verleent onbeperkte bescherming en gegarandeerde gratie, maar tegelijk vraagt Hij ook onderwerping. Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden. Hij komt weer als Rechter. Dat leert ons een snelle vergelijking met Christus Jezus. Zo bezien vallen er meer verschillen op. Een volk krijgt een koning zoals zij die begeren. Beide, volk en vorst, staan in geestelijk opzicht hand in hand. De algemene en overheersende trek is dat deze troonsbestijging weinig trekken meer vertoont van de regering van de hemel. In grote lijnen wordt er met God en Zijn Koning niet meer gerekend. Dat bleek deze dag in de dingen die niet gezegd werden. Denk aan de vele kamerleden die de naam van God niet meer over de lippen konden krijgen. Als men niet meer in God gelooft, moeten we ook geen eed voor Gods aangezicht van hen verlangen. Maar het waren er wel erg veel. Dat zijn tekenen die pijnlijk duidelijk maken dat de mens op de troon van God wil zitten. Met dat gevoel correspondeerde naar mijn mening ook de rede van Willem Alexander. In de meeste troonredes van koningin Beatrix kwam toch nog een verwijzing naar een hogere macht naar voren. Maar de koning heeft dit niet overgenomen. Toch zei hij dat hij trad in haar voetstappen. Niet dat een enkele zin alles goed maken kan. Maar het was toch wel een pijnlijk gemis. In de rede in de Nieuwe kerk viel me de standvastige en vastberaden toon op. Juist daardoor krijgt het zwijgen over de God van Oranje te meer betekenis. In beide toespraken, zowel van de koningin als van de koning daarna, werd herinnerd aan de roemruchte geschiedenis van het huis van Oranje. Maar wat die geschiedenis echt droeg en verhief, werd niet duidelijk gemaakt. Het werd genegeerd. In één van de programma's hield men zich voor de radio bezig met de vraag waarom ons volk toch zo verbonden is met Oranje. Dat is een belangrijke vraag. Nu Europa meer macht opeist en alles algemeen dreigt te

worden, steken nationalistische gevoelens de kop op. Wat kan de reden zijn dat zo veel mensen diep geroerd, tot tranen toe, zijn als er een Oranjetelg in zicht komt. Misschien is het antwoord op deze vraag toch dat een mens, een volk behoefte heeft aan leiders, aan mensen die hen voorgaan. Schapen hebben een herder nodig. Symbolen kunnen heel diep wortelen. Maar één ding is wel duidelijk dat het niet veel te maken heeft met de strijd van Willem van Oranje. Trouwens, in de moderne geschiedbeschrijving is deze Vader des vaderlands al lang van zijn religieuze wortels afgesneden. Als een volk zijn goden verandert, wordt ook het verleden gezuiverd van al hetgeen herinnert aan de God van het verleden. Kinderen doen dat soms ook bij de begrafenis van een vader of moeder, die hen de weg der zaligheid heeft willen voorhouden. We moeten oppassen voor een al te idealistische inkleuring van de geschiedenis; dat is zeker waar. Ook wij hebben de neiging om daartoe over te hellen. Maar de naam van Willem van Oranje zegt nu niet veel meer dan dat hij zich keerde tegen tyrannie en gewetensdwang. Het kan dan zo maar gebeuren dat hij op één lijn komt te staan met Marx of dat D66 hem claimt voor haar plannen. Men kent ook de geschiedenis niet meer. Toch waaiden er wel flarden vanuit het verleden over. Er werd toch nog gezongen: Mijn Schild en de betrouwen, zijt Gij, o God mijn Heer! Dat simpele vers bevat toch een boodschap, een duidelijke bede ook. En het spreekt juist in die omgeving en door deze mensen gezongen, wel aan. Datzelfde klonk ook door toen de eed werd afgelegd. Hopelijk zijn dit meer dan herinneringen. Zo komt er een tijd dat je al dankbaar bent, als er nog enige sporen overgebleven blijken te zijn van het Godsgeloof. Er was nóg een moment in de toespraak van de koning, die een glimp leek te zijn van een geloofsuitspraak. Dat overkwam mij althans toen hij zei: Wat de toekomst brengen moge.... Er kon bijna niets anders volgen dan een fingerwijzing omhoog.

Maar ook toen was er teleurstelling.

Zo zal een christen deze dag met gemengde gevoelens beleefd hebben. Ik moest bij het zien van al de pracht en praal en de statie en de roem van allerlei hooggezetenen, denken aan een ander volk, dat ooit deze mooie kerk heeft bevolkt. Er zijn tijden geweest dat de vele kerken in Amsterdam dienden tot opbouw van het Koninkrijk Gods. Ook dus in de Nieuwe Kerk heeft eeuwenlang de getrouwe bediening van het Woord plaats gevonden. Dat volk was toch rijker en heerlijker dan degenen die nu dit gebouw bevolkten. Een flauwe herinnering aan dat verleden konden we ook nog op een andere manier opmerken. In tegenstelling tot veel kamerleden legden de afgevaardigden van de overzeese gebiedsdelen allemaal de eed af en niet de belofte. Dan moet u zich voorstellen dat Nederland ooit in die gebieden een kerk heeft mogen stichten. Nu is de moederkerk verdwenen en de dochter houdt onze overheid nog de spiegel voor. Ik vermoed dat in landen als Engeland en Duitsland bij soortgelijke plechtigheden ook nog bredere aandacht wordt gegeven aan de religie dan bij ons. Het is dan toch een smartende gedachte dat deze mooie kerk een andere bestemming heeft gekregen. Er is geen plaats meer voor de prediking van het Evangelie. De behoefte daaraan leeft ook niet meer. Deze kerk, gebruikt bij de inhuldiging van een aards vorst, getuigt daarmee van het feit dat de Koning der koningen door ons volk is afgezworen.

Wij kunnen de woorden van de dichter vanouds tot de onze maken, die zei: Wij zien onze tekenen niet. De kerken zijn tekenen van Gods Koninkrijk. Maar helaas, wij helpen er allemaal feitelijk aan mee, dat kerken overbodig worden. Dan denk ik aan de dagen van Samuël. Toen werd Saul tot koning aangesteld. Die aanstelling werd niet alleen door Samuël, maar ook door de Heere beoordeeld als een verwerping van Hem. En dan kunnen we niet

meer volstaan met te wijzen naar Amsterdam; nee, dan maakt dit alles ons pijnlijk helder dat ook wij roepen: Wij hebben geen koning dan de keizer: De keizer van toen was nog geen Nero, het was zeker ten tijde van de geboorte van Christus, een heilandfiguur. Evenals het Joodse volk wordt ook ons nu de keus voorgehouden: Kiest u heden wie gij dienen zult. We hebben vandaag (30 april) vele mooie leuzen gehoord, die heel oprecht en goed bedoeld zijn. Maar wee de mens, die daarin zijn toekomst wil verankeren. We komen met onze eigen vorsten en overheden om. We mogen het goede niet over het hoofd zien. We moeten voor hen bidden. Maar zalig al diegenen die kunnen zingen dat hun Koning van Israels God gegeven is. Enkele dagen voor de troonswisseling hadden we in Damwoude een psalmzangavond, waar ruime aandacht werd gegeven aan de koningspsalmen. Die zijn er heel veel; deze avond ging het om o.m. de psalmen 2, 21, 45 en 72. Ds. Ruis sprak telkens inleidende

woorden. Ik mocht persoonlijk opnieuw de rijkdom van de psalmen ontdekken; hoezeer spreken deze van de grote Koning Die gekomen is in de volheid des tijds. In psalm 45 gaat het over die scherpe pijlen van Gods liefde, die treffen in het hart van des konings vijanden. Het Woord der prediking is daarbij Zijn zegewagen. Dan zie je iets van de Koning in Zijn schoonheid. Deze psalm getuigt van de feestvreugde vanwege Zijn heerschappij. Dat geeft een heel ander feest dan dat van 30 april. Koning Jezus biedt Zijn volk echte redding en bescherming. Maar hoe belangrijk is het dan dat we ook persoonlijk een troonswisseling in ons hart hebben mogen beleven. We worden immers met ernst opgeroepen: Kus de Zoon, opdat Hij niet toorne. De Heere Jezus is Priester, maar Zijn Koningschap wordt ook heel sterk belicht in Gods Woord; meer dan wij er soms van zien. Het aantreden van Willem Alexander kan bij ons allen het besef wakker roepen dat we een andere en een

betere koning nodig hebben. Voor het overige bidden we om Gods zegen over deze nieuwe vorst met zijn vrouw en zijn gezin. Hij kan het zeker niet doen met de Hosanna's die deze dagen alom klonken. Ook hij heeft deze grote Koning nodig. Laten we mogen bidden dat hij geen Saul is, maar een David. De Heere kan wonderen doen. Zijn regering hangt mede af van de kracht van het gebed. De Heere wil ook aardse vorsten gebruiken als instrumenten in Zijn hand. Moge dat geloof ons brengen in de binnenkamer om land en volk te gedenken voor de gtroon der genade.

P.S

Er waren dezer dagen meer onderwerpen die ik hier een plaats had willen geven, maar je moet nu eenmaal een keus doen. Die andere thema's heb ik een plaats gegeven op mijn website (www.proosmz.nl). U treft deze nader aan onder: nieuws.

P. Roos

Maar hoe belangrijk is het dan dat we ook persoonlijk een troonswisseling in ons hart hebben mogen beleven.

Sprekend verleden

Abraham Hellenbroek (17)

De geestelijke juwelier Matth. 13: 45 en 46

De preek van Abraham Hellenbroek waar wij uw aandacht voor vragen gaat over Matth. 13: 45 en 46 'Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk een koopman, die schone parelen zoekt; Dewelke hebbende één parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.' Boven deze preek schrijft Hellenbroek: "De geestelijke juwelier of de gelukkige koopman, zoekende, vindende en kopende een parel van grote waarde." Sommigen komen tot de gemeenschap met de Heere Jezus zonder te zoeken, anderen op hun zoeken. Paulus vond de Heere Jezus zonder Hem te zoeken. Dit geldt ook

de blinde heidenen. Het gebeurt ook dat de Heere Jezus gevonden wordt na voorafgaand zoeken van Hem. Hierbij valt te denken aan Nicodemus. De stokbewaarder vond Jezus zonder dat hij Hem zocht, Lydia vond Jezus terwijl zij verkeerde onder de middelen om Jezus te zoeken. In Matth. 13:44 gaat het over het vinden van een schat zonder dat de vinder hier van te voren van wist. Hij vond zonder zoeken. In Matth. 13:45 en 46 gaat het over de zoeker die vindt.

Het Koninkrijk der hemelen

In de evangeliën is vaak sprake van het Koninkrijk der hemelen.

In onze tekst gaat het over de heerschappij die de Heere Jezus hier op aarde in Zijn Kerk uitoefent door middel van de Evangelische leer en naar het patroon van de Goddelijke huishouding onder het Nieuwe Testament. In dat Koninkrijk heeft Jezus als Koning de Opperheerschappij. De onderdanen zijn Gods kinderen die Christus onderdanig zijn. Dit Koninkrijk wordt bestuurd door Wetten en kent voorrechten. Het Koninkrijk der hemelen heeft zijn oorsprong in de hemel, de Koning is Heere van de hemel en troont in de hemel. De aard van dit Koninkrijk is hemels: hemelse wetten, voorrechten, loon en het hart en de wandel

Het gebeurt ook dat de Heere Jezus gevonden wordt na voorafgaand zoeken van Hem.

van de onderdanen is in de hemel. Dit koninkrijk is uitgebreid onder de ganse hemel, het is niet meer beperkt tot Kanaän. Het Koninkrijk der hemelen leidt ook naar de hemel en eindigt in de hemel.

Een parel van grote waarde

Met die koopman wordt bedoeld een heilzoekende zondaar die zoekt naar gelukzaligheid. Hellenbroek verstaat onder schone parelen de dierbare heilgoederen en de schone beloften in het Evangelie. Die koopman zoekt wat hij nog mist. Door het zoeken verkrijgt de koopman andere schone parelen en uiteindelijk de parel van grote waarde. Parels zijn veel waard, de één nog meer dan de ander. De parel van grote waarde is de Heere Jezus Christus. Parels komen uit het ver afgelegen oosten, Christus is geboren in Kanaän, een oosters land. Een parel is wit en zuiver, zo is Jezus volmaakt zuiver en heilig. Een parel glinstert, zo is Christus de blinkende Morgenster. Een parel is rond en glad, Jezus is zonder zonde. Jezus is schoon, zoals den parel schoon is. Parels zijn sieraden, Jezus is het sieraad van de gelovigen, Hij is hun wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Parels worden in medicijnen gebruikt, zo is Christus het grote Medicijn van de ziel, onder Zijn vleugelen is genezing. Er is sprake van een parel van grote waarde omdat de Heere Jezus van de allergrootste waarde is, niemand is Hem gelijk. Hij is het afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid, Hij is de Middelaar. Gods kinderen getuigen van Hem: Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zoals Christus is er maar één. Er is één Middelaar Gods en der mensen, de mens Christus Jezus. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Hem. De parel van grote waarde kwam de heilzoekende zondaar voor onder de bediening van het Evangelie. Hij merkte die parel op en verwonderde zich erover. Hij bekeek hem nauwkeurig van nabij. Hij wilde die parel in bezit hebben. Er staat dat de koopman heenging. Het hart wordt afgetrokken

van alles buiten deze Parel. Een metterdaad verlaten van de staat buiten Jezus. Het is de vaste keuze van het hart die Parel te willen hebben. Het gaat erom de Heere Jezus te gaan eigenen. Hij verkocht al wat hij had. Dat betekent niet alles letterlijk verkopen, maar het houdt zelfverloochening in. Het verlaten van schatten, goederen, voordelen, ambten, eer, aanzien, gemak en vermaak in de wereld, betrekkingen op mensen en zelfs het eigen leven. Alle zonden verlaten, de eigengerechtigheid vaarwel zeggen. Alles wegdoen wat in de weg staat om de Parel van grote waarde te verkrijgen. Daarbij zijn verstand, wil en daad betrokken. Het verstand acht alle dingen schade en drek buiten de Heere Jezus. Alles af willen staan voor de Heere Jezus. Ook metterdaad alles wat in de weg staat verkopen. Zo achtte Mozes de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte. Hier is geen sprake van kopen met de goederen die je weg doet. Geestelijk wordt een kopen zonder geld en zonder prijs bedoeld. De koopman heeft hoge waardering voor de Parel van grote waarde. Hij beziet de Parel nauwkeurig, stelt vragen, bidt, smeekt en worstelt om die kostelijke Parel in bezit te krijgen. De koopman biedt alles wat hij heeft. Hij ziet dat Jezus onder de voorwaarden van heiligheid en kruis te krijgen is en sluit de koop. Zo wordt de Parel van grote waarde het eigendom.

Toepassing

Wat is die koopman gelukkig. Hoe gelukkig zou u allen zijn als u in hetzelfde spoor ging. Nederland is een land van koopmanschap. Was ons land maar zo vol van geestelijke kooplieden en geestelijke juweliers. Weinig mensen zoeken de Parel van grote waarde. Velen waarderen de Parel van grote waarde niet, begeren Hem niet, het hart gaat uit naar de schijnparels van deze wereld. Er is weinig zoeken van de echte Zielenparel. Men is lauw en harteloos tegenover deze Parel. Er wordt weinig tijd genomen voor de Parel van grote waarde. Men komt nauwelijks in de kerk, de marktplaats voor deze

Parel. Markten en beurzen zijn vaak vol, de kerken vaak leeg. Er zijn er onder hen die vaker in de kerk komen die vluchtig kennis nemen van deze Parel. Weinigen hebben er alles voor over deze Parel te verkrijgen. Wilt u uw zondige genoegens opgeven?

Hoe komt het dat er zo weinig zoekers zijn van de Parel van grote waarde? De meeste menen zijn blind voor het rampzalig ongeluk als je de Parel van grote waarde mist. Velen geloven op losse en valse gronden dat zij die Parel bezitten. Er wordt gedacht nog tijd genoeg te hebben om die Parel te verkrijgen. Er wordt teveel dierbaarheid gezien in de valse schijnparels van de wereld. Zulken gaan voor eeuwig verloren.

Niets is meer waard en niets is meer noodzakelijk dan de Parel van grote waarde. Als u die Parel mist gaat u voor eeuwig verloren. Niets brengt meer voordeel dan deze Parel en houdt Zijn waarde. "Het is nu de tijd nog dat gij ze krijgen kunt. Zij is nu nog te koop. Zij wordt u nu nog aangeboden. Verzuimt u de marktplaats van dit leven of van de aangeboden genade, u zult ze daarna tevergeefs zoeken." De Parel heeft een grote waarde en is om niet te koop. U hoeft er alleen maar uw wereldse lusten en ijdelheden voor weg te doen. Het verschil tussen schijnparels en de Parel van grote waarde is nog groter dan het verschil tussen een muntje en een kist vol goud.

Zie uw gemis, zie de noodzakelijkheid, de dierbaarheid en de profijtelijkheid van de Heere Jezus, gebruik alle genademiddelen. Bezoek de kerkdiensten en bidt.

Kinderen Gods, waardeert uw geluk dat u zulke wijze handelaars geworden bent. Dankt er de Heere voor dat Hij u ogen gegeven heeft om alles buiten de Heere Jezus voorbij te zien en dat Hij liefde gaf tot die kostelijke parel. Waardeert altijd die Parel boven al wat in de wereld is. Verheugt en verblijdt u in het bezit van die Parel. Bewaart die parel zorgvuldig. Bezieet die Parel vaak, dat vergroot de liefde.

Geeft voor die Parel alle dagen alles meer en meer over. U moet heel wat kunnen missen van de wereld omdat u deze Parel bezit. Doet het ijdele en zondige al meer weg omdat deze zaken niet samen kunnen gaan met het bezit van

deze Parel. "O, zie daar, dan zult u met blijdschap over deze gevonden Parel uw weg hier door de wereld kunnen beëindigen, en met die Parel in uw oog en in uw hart die toestand tegemoet gaan waar u deze uw flonkerparel eens zult

zien blinken voor de troon, en in de zalige genieting daarvan u voor eeuwig verliezen en verwonderen."

A. van Heteren

Boekbesprekingen

Evert Barten, Op leven en dood, Bostons Viervoudige Staat uitgelegd, gebonden, 161 blz., € 19,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2515-7.

Evert Barten (1981) werkt als jongerenredacteur bij het Reformatorisch Dagblad. Velen zullen het bekende werk van Boston 'De Viervoudige Staat' in hun boekenkast hebben staan en hopelijk ook gelezen hebben. De auteur heeft dit boek samengevat en weergegeven in begrijpelijke taal. Hij heeft gebruik gemaakt van de vertaling van S. Houtekamer uit 1995. Het boek spreekt over het paradijs, de diepe val in Adam, Gods genade en de hel of de hemel. De vier staten van de mens worden als volgt aangeduid: Volkomen goed, volkomen verdorven, begonnen herstel en volkomen gelukzalig of volkomen rampzalig. Het is een goede zaak dat jongeren (en ook ouderen) een samenvatting in handen krijgen van het bekende boek van Boston. Dit boek kan een opstap zijn om het eigenlijke, onverkorte werk van Boston te lezen. Ter kennismaking geeft ik een gedeelte weer van blz. 39 dat gaat over de wil van de gevallen mens. "Allereerst richt de vijandschap in je wil zich op het bestaan van God. In Psalm 14:1 staat: 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God.' Trotse mensen willen niet dat er iemand boven hen staat, een oproerling wil zelf koning zijn en jij duldt geen God boven je. Natuurlijk zeg je dat niet hardop, daar schaamt je je voor. En terecht. Overigens zal de vijandschap zich niet openbaren als het allemaal redelijk voor de wind gaat in je leven. Als je God ziet als Weldoener en Schepper van het leven. Maar dat is puur egoïstisch, omdat je

er goed mee bent. De vijandschap komt pas echt tevoorschijn als je God ziet als Rechter en Regeerder van de wereld, Die van je eist dat je heilig leeft en dreigt je naar de hel te zullen sturen als je dat niet doet."

Ds. J.J. van Ekeveld, Geloven en verwachten, gebonden, 250 blz., € 23,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2487-7.

Het keurig uitgevoerde en, wat meer zegt, inhoudsvolle en leerzame boek, bevat meditatie over de Nederlandse Geloofsbelijdenis. De auteur heeft tweemaal een preken-serie over de Nederlandse Geloofsbelijdenis gehouden. Deze preken liggen ten grondslag aan dit boek. De NGB verscheen in 1561. Het is het bekendste geschrift van Guido de Brès. Hij wilde naar de overheid verduidelijken wat de leer der Reformatie was. Daarnaast wilde hij ook de gemeenten onderricht geven in de geloofsleer. We citeren een gedeelte uit hoofdstuk 19 dat gaat over artikel 22 'Van onze rechtvaardigmaking door het geloof in Jezus Christus.' We lezen op blz. 159 "Middelen tot het geloof. Als we dit geloof nog niet kennen, dan zijn er middelen om dat geloof deelachtig te worden. Arnoldus Rotterdam stelt in zijn eerder genoemde boek de volgende vraag: Zijn er middelen om tot het geloof te komen? Antwoord: Ten eerste: het Woord nauwgezet horen, lezen, onderzoeken en overdenken. Wat moesten we dit veel meer doen. Wat gaan we vaak oppervlakkig met de Bijbel om. We gunnen ons vaak geen tijd om in de stilte zó met Gods Woord bezig te zijn. Ten tweede: plechtig komen onder de verkondiging van

het Woord. Bereiden we ons voor als we naar de kerk gaan? Overdenken we de preek na afloop, houden we nabetrachting op de prediking? Ten derde: veel gebruik maken van de bijzondere samenkomsten der godvruchtigen. Wat is onze tijd daar helaas arm aan dat kinderen van God vanuit het geloof van hart tot hart spreken. De omgang met kinderen van God kan tot rijke zegen zijn. Misschien weten we vanuit onze jeugd hoe er gezelschappen waren, waar kinderen van God vanuit het geestelijk leven met elkaar spraken. Wat kon daar veel van uitgaan. Ten vierde: ernstig en aanhoudend smeken om de verdiensten van Christus. Dat is de gepaste weg om het geloof van de Zaligmaker te verkrijgen. Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. Laten we deze middelen der genade toch vlijtig gebruiken; het is nóg genadetijd."

"Tot Zijn eer", een nieuwe liedbundel
Onlangs verscheen er een nieuwe liedbundel: "Tot Zijn eer", een initiatief van de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten. De bundel is bedoeld om samen te zingen tot Gods eer bij allerlei gelegenheden, zoals in het gezin (!), in het kerkelijk verenigingswerk en op school. De achtergrond van de bundel ligt in het zomerkampwerk van de JBGG, maar deze nieuwe uitgave heeft duidelijk een bredere doelgroep. Een prachtige doelstelling: zingen met elkaar! In het Dankwoord vooraf noemt jeugdwerkadviseur Dirk Jan Nijsink de naam van Johann Sebastian Bach, die in de kantlijn van zijn eigen bijbel bij 2 Kronie-

ken 5 schreef: "Bij gewijde muziek is God ten allen tijde met zijn genade tegenwoordig". Een heel mooi uitgangspunt, dat om een bijbels genormeerde uitwerking vraagt. Onder redactie van Jan Wisse is een bundeling van 117 liederen ontstaan. Het maken van een keuze uit het wijde veld van het geestelijk lied is altijd moeilijk te maken. Wat er uit gekomen is, dwingt respect af. Zonder het uitdrukkelijk te noemen neemt de bundel een duidelijke positie in. Bewust wordt – zonder het te noemen – afstand genomen van het opwekkingslied; een veel "smallere" insteek dus dan de bundel "Op Toonhoogte" (HGJB).

Gezien de kerkelijke achtergrond hadden we niet anders verwacht. De bundel is bepaald niet grensverleggend, maar op allerlei manieren wel helemaal betrouwbaar. Het accent ligt niet zozeer op het verrassingselement, als wel op een belijnd reformatorisch karakter. Toch is er wel een klein aantal verrassingen, zoals de enkele opgenomen Psalters, en een bescheiden keuze uit de psalmberijming van ds. C.J. Meeuse. Verder zijn de muzikale begeleidingen heel smaakvol van gehalte (het werk van een heel aantal componisten, waaronder behalve de redacteur ook Mar van der Veer, Eric Quist, Chiel Jan van Hofwegen e.a.). De op orgel of piano te spelen koraalzettingen zijn bewust heel eenvoudig gehouden, terwijl er vaak een fraaie bovenstem is toegevoegd.

De thematische index biedt een scala aan thema's, waaronder bijbel-, gebeds- en lofliederen. Persoonlijk vind ik het jammer dat er niet veel meer liederen zijn opgenomen die aansluiten bij de grote heilsfeiten. In ons zingen – ook in het kerkelijk jeugdwerk – moeten die toch wel een centrale plek innemen!

Voor wie deze bundel te beperkt vindt, is er gelukkig nog meer goeds te vinden. De in de jaren '80 verschenen bundel "Uit aller mond" is m.i. zeker ook bijbels en confessioneel betrouwbaar te noemen. Daarnaast is een – eventueel selectief – gebruik van andere bronnen (zoals van het Liedboek voor de Kerken, dat een schat aan

klassieke liederen herbergt!) een mogelijkheid.

De bundel is trouwens keurig uitgevoerd als handige ringband. Samenvattend: ik ben blij met deze bundel. Niet alleen binnen de Gereformeerde Gemeenten, maar ook daarbuiten mag ze een stimulans betekenen om echt met elkaar te zingen "tot Zijn eer". De oproep daartoe komt in de bijbel immers heel vaak voor!

Middelharnis, Paul Kieviet

**N.a.v. "Tot Zijn eer" – liedbundel; JBGG/Den Hertog.
Prijs € 17,50.**

Ds. A. van der Zwan (red.), Uw vrucht is uit Mij gevonden, gebonden, 171 blz., € 17,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-34277.

Het boek is een weergave van Bijbellezingen over Galaten 5:22 'Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.' De lezingen zijn gehouden in de winter van 2011-2012. Een inleidende lezing gaat over de geestelijke strijd tussen vlees en Geest, een afsluitende lezing handelt over het vreemdelingschap. De lezingen zijn gehouden door christelijke gereformeerde predikanten in de Chr. Ger. Bethel kerk te Sliedrecht. Aan elke lezing zijn gespreksvragen toegevoegd die nuttig zijn voor het gebruik op verenigingen of Bijbelstudiekringen.

Ds. M. van Kooten De vier mannen van Heidelberg, paperback, 127 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-34239.

In het jaar dat het 450 jaar geleden is dat de Heidelbergse Catechismus verscheen, worden er heel wat boeken over dit belijdenisschrift geschreven. In het boekje van ds. M. van Kooten wordt de totstandkoming van de Heidelbergse Catechismus belicht. De personen die betrokken waren bij de opstelling van de Heidelbergse Catechismus worden behandeld:

Keurvorst Frederik III van de Palts, Zacharias Ursinus en Caspar Olevianus. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor Petrus Datheen. Hij heeft de Heidelbergse Catechismus in het Nederlands vertaald. Achterin het boekje staan twee bijlages. De eerste bijlage bevat het voorwoord van Frederik de Vrome op de Heidelbergse. De tweede geeft een overzicht van de paltsgraven te Heidelberg. In dit voorwoord staat dat de jeugd heel slordig en voor een deel helemaal niet in de christelijke leer wordt onderwezen. Ook staat erin dat ieder volgens eigen plan en naar eigen goeddunken te werk gaat in het onderwijzen van de jeugd. De keurvorst wil daar verandering in aanbrengen. "Daarom hebben wij op advies van onze gehele theologische faculteit alhier, in samenwerking ook met alle superintendents en de belangrijkste dienaren van de kerk een beknopt leerboekje, of Catechismus, van onze christelijke religie uit het Woord van God laten schrijven en opstellen, zowel in het Duits als in het Latijn. Dat is opdat voortaan niet alleen de jeugd in de kerk en op school in de christelijke leer godzalig onderwezen en in eensgezindheid vermaand zal worden, maar ook dat de predikanten en de schoolmeesters zelf een betrouwbaar voorbeeld en een vaste maatstaf zullen hebben, hoe ze bij het onderwijzen van de jeugd te werk moeten gaan, en dat ze niet naar eigen believen elke dag wat gaan veranderen of een leer zullen invoeren die hier tegenin gaat." In hoofdstuk tien treffen we kernachtige uitspraken over de Heidelbergse aan: één negatieve en verder alleen positieve uitspraken. H.F. Kolhbrugge schrijft in 'De eenvoudige Heidelbergse' het volgende: "Allen die ooit tot God bekeerd werden, zijn het eens met deze Catechismus. Daartegenover: allen, die onbekeerd bleven, hebben er steeds aan gemorrelt. De grote waarheid is in geen enkel, door de gereformeerde kerk aangenomen leerboek, zo duidelijk uitgesproken als juist in dit geschrift. Deze waarheid namelijk: dat een mens zalig wordt, zonder dat hijzelf ook maar iets daartoe bijdraagt.

Uit loutere vrije genade door Christus. Ook dit: dat voor het gehele geloofsleven, het leven der heiligmaking en der goede werken voor alles Christus de Omega en de Alpha, de Laatste en de Eerste is. Zodoende schiet de mens er in het stuk der zaligheid geheel en al bij over. Het is enkel en alleen een werk van almachtige genade.”

Ds. P. Roos, Kan ook een farizeeër zalig worden? Gebonden, 187 blz., € 13,45, Uitgeverij Om Sions Wil, Gouda, ISBN 978-90-74787-01-8. Regelmatig is er sprake van Farizeeën in het Nieuwe Testament. Farizeeën zijn mensen met een hoogmoedig hart, een wettische levenshouding en zij verhieven zich boven anderen. De Farizeeën waren vijanden van de Heere Jezus. De auteur heeft grondig studie gemaakt van de Farizeeën. Het boek bevat zes hoofdstukken: Hun verschijning, hun leer, hun zonde, hun verleden, hun bedrog en hun oordeel. Wie wil weten wat Farizeeën waren, hoe zij leefden en dachten en welke leer zij voorstonden vindt daarvoor ruim voldoende stof in het boek dat ds. Roos heeft geschreven. De titel van het boek luidt: ‘Kan ook een Farizeeër zalig worden?’ In het boek wordt het antwoord op deze vraag gevonden. We lezen op blz. 37 over de bekering van Saulus, een Farizeeër. “Paulus was een Farizeeër en hij kwam tot bekering zonder dat hij werkelijk een zondig leven leidde. Hij werd als Farizeeër bekeerd. Wat hem gewin was, werd hem tot schade. We lezen erover in Filippenzen 3. Daar somt hij al de goede dingen op die zijn leven kenmerkten. Hij leefde zelfs naar de wet onberispelijk. Maar dat alles sloeg radicaal om. Zijn deugden werden blinkende zonden. Zijn eigengerechtigheid baatte hem niet.” Ds. Roos schrijft dat de Farizeïstische zuurdesem ons in het bloed zit en dat die zuurdesem alles doortrekt. Hoe kan zo iemand ooit bekeerd worden? “Wie had deze Saulus ooit kunnen overtuigen? Hij stond zonder blikken of blozen erbij te kijken, met genoeg nog wel, toen Stefanus gestenigd werd.

Maar de Heere kon tegen hem op. Het ging wel met hemels geweld gepaard. Maar dat tekent juist de grootheid van de Heere Jezus Die hem neervelde. En het tekent ook de liefde van Hem, dat Hij deze machtige vijand, dit briesende paard, wilde redden. Paulus noemde zichzelf een ontijdig geborene, een misdraht. U mag alles verwachten van deze Zaligmaker. Hij kan een mens radicaal veranderen. Terwijl Hij vervolgd werd door Saulus en deze Hem voor de tweede keer wilde kruisigen, heeft Christus de hand op hem gelegd. U kunt gered worden, ook als u zo’n hoogmoedig mens bent als Saulus was. Maar dan is dat ook in waarheid een wonder. Wat hem gewin was, dat alles werd hem tot schade en vuilnis. Toen werd deze hoogmoedige Farizeeër een diep verootmoedigd mens. In het bloed van Christus ligt onze enige hoop!”

L. Vogelaar, Op de bres voor Nieuw-Guinea, gebonden, 190 blz., € 24,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-3460-4. Ruim 50 jaar geleden, in 1962, ging Nederland langs de rand van de oorlog. Indonesiërs en Russen stonden op het punt de Nederlandse militairen op het eiland Nieuw-Guinea aan te vallen. Op de valreep kwam een verdrag tot stand. Na de onafhankelijkheidsstrijd van Indonesië in de jaren 1945-1949 bleef één gedeelte van Nederlands-Indië in Nederlandse handen: de westelijke helft van Nieuw-Guinea, inclusief de vele kleinere eilanden in de omringende zee, dit behoorde nog tot 1962 tot het Koninkrijk der Nederlanden. Veel Nederlanders stonden op de bres voor het welzijn van dit overzeese gebiedsdeel: als militair voor de veiligheid, als overheidsfunctionaris voor de ontwikkeling, als zendingswerker voor de geestelijke belangen van de inwoners. Al deze aspecten worden door de auteur, dhr. L. Vogelaar, journalist bij het Reformatorisch dagblad, belicht. We lezen over de inzet voor de Papoea’s, de gevechten met Indonesische indringers en de nooit geheel opgehelderde

moord op een Nederlandse ambtenaar. De auteur heeft voor de samenstelling van het boek heel wat literatuur geraadpleegd. Veel zwart-wit illustraties zijn opgenomen. Wie zich wil verdiepen in de gang van zaken met betrekking tot voormalig Nederlands Nieuw-Guinea kan materiaal in dit boek vinden.

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Symposium

‘De Heidelberger in prediking en catechese’

Ter gelegenheid van 450 jaar Heidelbergse Catechismus wordt een boeiend symposium georganiseerd.

Datum : zaterdag 1 juni 2013
Locatie : Kerkgebouw Ger.Gem. te Gouda,
Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b
Opening: 10.00 uur
Sluiting : 14.30 uur

Studenten, cursisten, ambtsdragers en belangstellende gemeentelieden zijn hartelijk welkom!

Opening: ds. A. Schreuder, voorzitter van de CGO
Lezing : ‘De betekenis van de Heidelberger,
toen en nu’ - prof. dr. A. Baars

Verdere uitwerking in twee causerieën:

1. De actualiteit van zondag 8 in de catechesē
- drs. J. van Mourik
2. De preek over de wet in een postmodern klimaat
- ds. W. Visscher

Afronding: forumbespreking o.l.v. J.H. Mauritz

Kosten voor het symposium (inclusief koffie, soep en broodjes) bedragen € 12,50. Tevens is er een collecte voor het werk van de CGO.

Informatie verkrijgbaar via: www.cgo.nu
Opgave per e-mail: secretariaat@cgo.nu

CURSUS GODSDIENSTONDERWIJS

Stichting ter bevordering van het Evangelisatiewerk in Oost-Vlaanderen (België), uitgaande van de Christelijke Gereformeerde kerk te Barendrecht, Dordrecht-Centrum, Middelharnis, Sliedrecht Beth-El en Werkendam

7e Bijbeldag zaterdag 8 juni 2013

Dé traditionele ontmoetingsdag voor de achterban van de evangelisatiepost te Gent. Deze dag zal dit jaar gehouden worden in **Gorinchem** (Gomarus Scholengemeenschap, Hoefslag 11).

Aanvang: morgenbijeenkomst om 10.00 uur en middagbijeenkomst om 13.30 uur. Pauze: 11.45-13.30 uur. De sluiting zal rond 15.15 uur plaats vinden. Het thema van deze dag is: **Het Woord in de stad en in het hart**

Naast onze evangelist hopen de volgende sprekers bovenstaand thema te belichten:

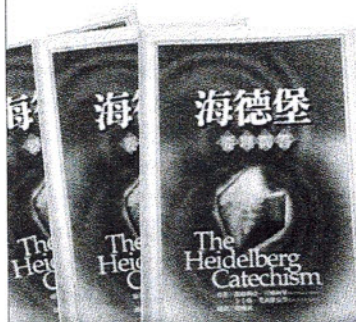
- Ds. K. Visser van Barendrecht
- Ds. G.R. Procee van Middelharnis
- Ds. D. Bos van Werkendam

Daarnaast zal er muzikale medewerking verleend worden door een samengesteld mannenkoor en door het Ensemble Scherzando.

Het is goed om uw en jullie betrokkenheid op en onze belangstelling bij het werk in Gent op deze dag (weer) te laten blijken! Het Woord zal deze dag centraal staan, maar verder is er ook volop ruimte voor onderlinge ontmoeting tijdens de middagpauze. Tevens is er kinderopas aanwezig!

2013 – herdenkingsjaar 450 jaar Heidelbergsche Catechismus

'Troost in leven en sterven'.
Blijvend onderwijs en wereldwijd verspreid.

Ook in China beschikbaar!

Stichting China steunde zowel de vertaling als de publicatie.

Steunt u de verdere verspreiding van dit kostbare werk?

U kunt hieraan bijdragen door een gift te storten op

ING 320 666
t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

"EEN ROEP UIT MALAWI" help de allerarmsten!!!

Timotheos Foundation in Malawi is een diaconaal project dat uitgaat van leden van de Reformed Presbyterian Church. De Stichting Werkcomité Malawi ondersteunt een aantal van deze projecten in Malawi.

Adopteer een student € 20,- p/maand
Adopteer een (wees)kind € 12,50 p/maand
Meld u aan als donateur, schenk een gift op banknummer 1614.85.502
t.n.v. Stichting Werkcomité 'Malawi'

Timotheos

Stichting Werkcomité Malawi
Postbus 1, 7950 AA Staphorst
www.timotheos.nl

info@timotheos.nl

Timotheos investeert in:

- Onderwijs
- Wezenzorg
- Zorg voor voeding en gezondheid
- Evangelisatie

Comité van aanbeveling: mevr. S.M. Aleman-van Herpen, Elspeet | ds. A.T. van Andel, Montfoort | prof. dr. A. Baars, Woudenberg | ds. G. Beens, Kootwijkerbroek | ds. J. van Belzen, Urk | dr. R. Bisschop, Veenendaal | ds. J.G. Blom, Loon op Zand | ds. J. den Boer, Urk | ds. A.J. Britstra, Doornspijk | drs. T. Dorrestijn, huisarts te Edeveen | ds. E. Hakvoort, Norwich | dr. W. Fieret, Woudenberg | prof. dr. W.J. op 't Hof, Urk | ds. A.C. Uitslag, Urk | ds. A. Vlietstra, Katwijk aan Zee | mr. L. Vogelaar, Elspeet

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646